

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI
Zalău, 2021

† **Petroniu**

Prin harul lui Dumnezeu Episcopul Sălajului

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor
creștini din cuprinsul Episcopiei Sălajului:
Har, pace, ajutor și milă de la Dumnezeu,
iar de la Noi, arhieresti binecuvântări!

Iubiți credincioși,

Un frumos și îndrăgit colind românesc glăsuiește: „Cerul și pământul / În cântări
răsună, / Îngeri și oameni / Cântă împreună. / Hristos se naște, / Domnul coboară, /
Îngerii cântă, / Magii îl adoră, / Păstorii aleargă, / Ieslea o-nconjoară, / Mari minuni se
întâmplară”, iar o cântare bisericească ne îndeamnă: „Hristos Se naște, măriți-L!
Hristos din Ceruri, întâmpinați-L! Hristos pe pământ, înălțați-vă! Cântați Domnului tot
pământul și cu bucurie laudați-L, popoare, că S-a preamărit!”.

Nașterea Pruncului Iisus reprezintă un moment crucial în viața lumii, motiv
pentru care a și fost aleasă ca și culme a istoriei, în sensul că anii se numără înainte și
după nașterea Domnului Hristos. Părintele erei creștine, care a conceput această
împărțire a timpului, este Sfântul Cuvios Dionisie Exiguul, cunoscut și sub numele de
„cel Smerit”, un străromân născut în Dobrogea pe la 470, trecut la Domnul în jurul
anului 545, canonizat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, având ca dată de
prăznuire ziua de 1 septembrie, în care începe anul bisericesc.

În Sfânta Scriptură avem două genealogii sau spițe ale neamului Domnului
Hristos, una prezentată de Sfântul Evanghelist Matei (Matei 1,1-17), iar cealaltă de
Sfântul Evanghelist Luca (Luca 3,23-38).

Cartea neamului din Sfânta Evanghelie după Matei este una descendentă, în
sensul că începe cu patriarhul Avraam, părintele poporului ales, și se încheie cu Iosif,
logodnicul Sfintei Fecioare Maria, fiindcă Pruncul Iisus „*era socotit fiul lui Iosif*”
(Luca 3,23), însă El fusese zămislit fără sămânță bărbătească, prin pogorârea Sfântului
Duh asupra Sfintei Fecioare Maria și prin adumbrirea ei de către Dumnezeu Tatăl
(Luca 1,35).

Arborele genealogic al Pruncului Iisus prezentat de Sfântul Evanghelist Luca
este unul ascendent, începând cu dreptul Iosif și încheindu-se cu protopărintele Adam.

Chiar dacă Pruncul Iisus nu era fiul lui Iosif, cele două genealogii ale Sale din
Noul Testament sunt în cea mai mare parte exacte, pentru că dreptul Iosif și Sfânta

Fecioară Maria erau rude, deci aveau aceeași înaintași, cu excepția părinților și a bunicilor lor.

Dintre numele prezentate de ambii evangheliști, numeroase sunt familiare cititorilor Sfintei Scripturi și cunoscătorilor istoriei poporului ales, însă cinci dintre ele sunt cele mai renumite: ale patriarhilor Avraam, Isaac și Iacov, cel al regelui David, precum și cel al dreptului Iosif.

Avraam, Isaac și Iacov au fost primii patriarhi ai Vechiului Testament, iar Dumnezeu Însuși, când i S-a arătat lui Moise, în Muntele Horeb, în chipul rugului care ardea și nu se mistuia, i-a spus acestuia: „*Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov!*” (Ieșire 3,6).

David a fost cel mai plin de succes și mai popular rege pe care l-au avut vreodată evreii, domnind între anii 1010-970 î.Hr., iar dreptul Iosif le-a purtat de grijă Maicii Domnului și Pruncului Iisus, după cum bine știm din paginile Noului Testament.

Contemporanii Domnului Hristos cunoșteau faptul că Acesta este succesor al regelui David, de aceea, în timpul activității Sale publice, L-au numit de mai multe ori „Fiul lui David”.

Cu toate că regele David a trăit cu o mie de ani înaintea Domnului Hristos, în timpul Acestuia el era încă prezent în inimile și pe buzele evreilor, de aceea, în cele ce urmează, vom vorbi despre acest renumit monarh, care este destul de popular și în țara noastră, din moment ce aproximativ 11.500 de români din zilele noastre au fost botezați cu acest prenume, iar alți 2.300 de conaționali de-ai noștri au numele de familie David.

„David” în limba ebraică înseamnă „cel iubit”.

David s-a născut în cetatea Betleem, fiind cel de-al optulea și totodată cel din urmă fiu al lui Iesei și făcea parte din seminția lui Iuda. El era păstor la oi.

În Sfânta Scriptură doar fiul lui Iesei poartă acest nume.

După ce Saul, cel dintâi rege al evreilor, a nesocotit cuvântul lui Dumnezeu, a fost părăsit de Domnul, care i-a poruncit prorocului Samuel să se ducă în casa lui Iesei și să-l ungă pe David, cel mai mic fiu al acestuia, rege peste Israel. La scurt timp după aceasta, David a devenit scutierul regelui Saul.

În acel timp s-a iscat război între evrei și filistenii, încât Saul a plecat la luptă, iar David s-a întors în Betleem, la tatăl său, fiind prea tânăr ca să ia parte la luptă.

Întrucât trei dintre frații lui David au plecat la război, Iesei și-a trimis mezinul la aceștia, să vadă cum sunt și să le ducă ceva de mâncare. Pe când David se afla în tabără, un filistean foarte puternic, numit Goliat, îi provoca pe evrei la luptă cu el, dar niciunul nu îndrăznea să își măsoare puterile cu uriașul filistean. Auzind ocările lui Goliat, David s-a oferit să lupte cu el. „*Și și-a luat el toiagul în mână și și-a ales cinci pietre netede din pârau și le-a pus în traista ciobănească pe care o purta de obicei. Și, cu praștia în mână, s-a apropiat de bărbatul filistean. Filisteanul venea și el*

apropiindu-se de David, iar purtătorul lui de arme îi mergea înainte. Filisteanul l-a văzut pe David și a râs de el, fiindcă acesta era doar un copilandru, bălan și cu ochi frumoși. Și a zis filisteanul către David: «Sunt eu oare ca un câine, că vii împotriva-mi cu bâță și cu pietre?». Iar David a zis: «Ba mai rău decât un câine!». Iar David, vârându-și mâna în traistă, a luat o piatră, a pus-o în praștie, a aruncat-o și l-a lovit pe filistean în frunte; piatra i-a pătruns în frunte prin viziera coifului, iar el a căzut cu fața la pământ. Așa l-a biruit David pe filistean: cu praștia și cu piatra. Atunci David a alergat și s-a oprit deasupra lui și i-a smuls sabia și l-a ucis tăindu-i capul» (I Regi 17,40-43 și 49-51).

„Atunci au ieșit dănuitoarele din toate cetățile lui Israel să-l întâmpine pe David cu timpane și cu veselie și cu țimbale. Și cântau femeile și ziceau: «Saul a biruit mii, iar David zeci de mii!». Aceasta însă a căzut rău în ochii lui Saul» (I Regi 18,6-8), care a încercat să-l omoare pe David.

În această perioadă David a legat o foarte frumoasă prietenie cu Ionatan, fiul regelui, iar Micol, una dintre fiicele lui Saul, s-a îndrăgostit de David, iar regele a fost de acord să i-o dea de soție, cu condiția ca viitorul ginere să omoare o sută de filistenii, el fiind convins că David nu va reuși aceasta, ci din contră, va fi el răpus în încercarea de a ucide atâția vrăjmași.

„Atunci David s-a ridicat și s-a dus, el și oamenii săi, și au ucis dintre filistenii o sută de bărbați și a devenit ginerele regelui, căci Saul i-a dat-o de soție pe Micol, fiica sa. Iar Saul vedea că Domnul este cu David și că tot Israelul îl iubea. Și tot mai mult se temea de David» (I Regi 18,27-29).

Socotind că David vrea să-i uzurpe tronul, Saul a vrut din nou să-l omoare pe David, încât acesta a trebuit să se refugieze de la fața regelui.

Saul a pornit în urmărirea lui David, care a strâns o mică armată, formată din rudeniile și apropiații săi, însă Dumnezeu nu l-a dat pe David în mâna regelui.

În timp ce Saul îl urmărea pe David, fiul lui Iesei a avut de două ori ocazia să-l omoare pe rege, însă nu a vrut să-și ridice mâna asupra unsului lui Dumnezeu, ci i-a cruțat viața.

În această perioadă, David a luat-o de soție pe Abigail (I Regi 25,42) și pe Ahinoam (I Regi 25,43).

După un an și patru luni petrecuți de David și oamenii lui în ținuturile regelui Achis, filistenii au năvălit asupra armatei conduse de Saul, la Ghelboa, provocându-i mari pierderi. În această luptă au căzut trei fii ai regelui, printre care și Ionatan, iar Saul, care era împresurat de dușmani, „i-a zis scutierului său: «Scoate-ți sabia și străpunge-mă cu ea, ca să nu vină acești netăiați-împrejur și să mă străpungă să-și bată joc de mine!». Dar scutierul n-a vrut, căci se temea foarte; așa că Saul și-a luat sabia și s-a aruncat în ea» (I Regi 31,4).

Auzind cele petrecute la Ghilboa, „David și-a apucat hainele și le-a sfâșiat; și toți oamenii care erau cu el și-au sfâșiat hainele. Și s-au tânguit și au plâns și au

postit până seara pentru Saul și pentru Ionatan, fiul său, și pentru poporul lui Iuda și pentru casa lui Israel, de vreme ce fuseseră loviți de sabie” (II Regi 1,11-12).

„Și a fost că după aceea L-a întrebat David pe Domnul, zicând: «Mă voi sui oare în una din cetățile lui Iuda?». Iar Domnul i-a zis: «Suie-te!». Și David a zis: «Unde mă voi sui?». Și i s-a răspuns: «În Hebron». Atunci David s-a suit în Hebron, el și cele două femei ale sale, Ahinoam Izreeliteanca și Abigail, fosta soție a lui Nabal Carmelitul, precum și oamenii care erau cu el, fiecare cu familia lui; și locuiau în orașele Hebronului. Și au venit bărbații Iudeii și acolo l-au uns pe David rege peste casa lui Iuda” (II Regi 2,1-4).

„Dar Abner, căpetenia oștilor lui Saul, l-a luat pe Ișboșet, fiul lui Saul, și l-a suit din tabără la Mahanaim și l-a făcut rege peste ținutul Galaad și peste Așer și peste Izreel și peste Efraim și peste Veniamin și peste întregul Israel” (II Regi 2,8-9).

„Îndelungată vreme a fost război între casa lui Saul și casa lui David; dar casa lui David înainta și se întărea, în timp ce casa lui Saul scădea și slăbea” (II Regi 3,1).

Pe când era rege în Hebron, David și-a mai luat încă patru soții, pe Maacha, Haghita, Abitala și Egla, iar „lui David i s-au născut în Hebron șase fii” (II Regi 3,2).

După „șapte ani și șase luni de domnie a lui David în Hebron, peste casa lui Iuda” (II Regi 2,11), Ișboșet și Abner au fost uciși. „Atunci toate semințiile lui Israel au venit la David în Hebron și acolo, în Hebron, regele David a făcut cu ei legământ înaintea Domnului. Și l-au uns pe David rege peste tot Israelul” (II Regi 5,1 și 3).

După ce a ajuns rege peste toți fiii lui Israel, „David propășea, devenind tot mai mare, iar Domnul Atotțiitorul era cu el” (II Regi 5,10). În această perioadă evreii au cucerit Ierusalimul de la iebusei și capitala țării a fost mutată aici. „Atunci Hiram, regele Tirului, i-a trimis lui David soli și lemn de cedru și dulgheri și meșteri ziditori în piatră, iar aceștia i-au zidit lui David o casă. Și David a cunoscut că Domnul îl rânduise rege peste Israel și că regatul său s-a ridicat de dragul poporului Său Israel. David și-a mai luat femei și țitoare, din Ierusalim, după ce a venit din Hebron; și i s-au mai născut lui David fii și fiice” (II Regi 5,11-13).

Întrucât capitala țării se găsea acum la Ierusalim, regele a poruncit ca și chivotul legii să fie adus aici.

Sub conducerea lui David, fiii lui Israel i-au înfrânt pe filistenii, moabiții, sirieni și idumei, practic pe toți dușmanii. Aceasta s-a datorat faptului că înainte de a pleca la luptă, regele Îl întreba pe Dumnezeu ce să facă.

După ce și-a biruit toți vrăjmașii, „regele a zis către profetul Natan: «Iată, eu trăiesc într-o casă de cedru, în timp ce chivotul Domnului locuiește în mijlocul unui cort»” (II Regi 7,2), având în gând să construiască un templu în Ierusalim, în care să fie păstrat la loc de cinste chivotul Domnului.

În ziua următoare prorocul Natan a venit la David și l-a înștiințat despre o descoperire pe care i-a făcut-o Dumnezeu, spunându-i că nu el, ci unul dintre urmașii săi va ridica templul la care se gândea regele.

În această perioadă s-au petrecut cele mai nefaste evenimente din viața regelui David, pentru că acesta a avut o relație cu Batșeba, soția lui Urie Heteul, unul dintre conducătorii săi de oști, și aflând că femeia a rămas însărcinată, l-a trimis pe Urie la moarte, apoi s-a căsătorit cu Batșeba. Drept pedeapsă, copilul pe care l-a născut Batșeba a murit.

David s-a căit cu amar pentru păcatele sale, iar în această perioadă a scris renumitul Psalm 50.

„Iar David a alinat-o pe Batșeba, femeia sa, și a intrat la ea, iar ea i-a născut un fiu, căruia i-a pus numele Solomon” (II Regi 12,24).

În același timp, în familia regală au început să apară probleme grave, datorită păcatului săvârșit de rege. Astfel, Amnon, întâiul născut al lui David, a necinstit-o pe Tamara, sora lui, iar Abesalom, alt fiu al regelui, l-a ucis pe Amnon.

După o perioadă de timp, Abesalom s-a răzvrătit împotriva tatălui său și s-a autoproclamat rege în Hebron, fiind recunoscut în această demnitate de numeroși fii ai lui Israel, iar David și slujitorii săi fideli au părăsit Ierusalimul.

Abesalom, cu oamenii săi, a plecat în urmărirea lui David, iar lupta dintre cele două tabere rivale s-a dat în pădurea Efraim. *„Acolo a căzut poporul lui Israel în fața slujitorilor lui David; și mare măcel a fost acolo, ca la vreo douăzeci de mii de oameni. Iar bătălia de acolo s-a întins pe fața întregului ținut; în ziua aceea, pădurea a mistuit mai mulți oameni decât a doborât sabia. Când s-a întâlnit Abesalom cu oamenii lui David, el era călare pe un catâr. Când catârul a fugit pe sub crengile groase ale unui stejar mare, părul lui Abesalom s-a încâlcit în crengile stejarului, catârul a fugit de sub el, iar el a rămas spânzurat între cer și pământ. Atunci Ioab a luat în mână trei săgeți și le-a înfipt în inima lui Abesalom în timp ce acesta era încă viu în crengile stejarului. Iar zece slujitori, care purtau armele lui Ioab, l-au înconjurat pe Abesalom și l-au lovit și l-au omorât. Atunci Ioab a trâmbițat din corn, iar poporul s-a întors din urmărirea lui Israel, fiindcă Ioab a cruțat poporul. Iar pe Abesalom l-au luat și l-au aruncat într-o râpă mare din pădure, într-o groapă adâncă, și au îngămădit peste el un morman de pietroaie. Și întregul Israel a fugit, fiecare la cortul său” (II Regi 18,7-9 și 14-17).*

În urma acestei lupte și a morții lui Abesalom, David a revenit la Ierusalim.

Pe când David era foarte în vârstă, Adonia, unul dintre fiii săi, a vrut să se proclame rege, însă tatăl său l-a desemnat ca succesor la tron pe Solomon, fiul lui cu Batșeba, acesta fiind uns rege la Ghihon de către preotul Țadoc și prorocul Natan.

„Și a adormit David laolaltă cu părinții săi; și a fost îngropat în cetatea lui David. Iar zilele în care David a domnit peste Israel au fost patruzeci de ani; șapte ani a domnit în Hebron și treizeci și trei de ani în Ierusalim. Solomon s-a așezat pe tronul lui David, tatăl său, iar regatul său s-a întărit foarte” (III Regi 2,10-12).

Pe lângă domnia lui îndelungată și bogată în evenimente cruciale pentru istoria poporului ales, regele David s-a mai remarcat și ca proroc, poet și psalmist.

Chiar dacă David nu s-a bucurat de cinstea de a ridica templul Legii Vechi, din cauză că „*a fost om războinic și a vărsat sânge*” (I Paralipomena 28,3), totuși el a cumpărat terenul viitorului templu, unde a construit un jertfelnic (II Regi 24,24-25), a elaborat planurile templului, a donat numeroase materiale pentru ridicarea acestuia, a rânduit slujirea preoților și a leviților în cete diferite și a lăsat dispoziții precise legate de buna funcționare a templului.

Regele și psalmistul David este pomenit în calendarul creștin în duminica dinaintea Nașterii Domnului, precum și în duminica după Nașterea Domnului.

Iubiți fii duhovnicești,

În cuvântul de astăzi am văzut că Dumnezeu a făcut dintr-un simplu păstor care Îl iubea cel mai strălucit rege al poporului ales și întemeietor de dinastie, despre care se va vorbi cât va dăinui lumea, dar mai ales l-a învrednicit să facă parte dintre înaintașii după trup ai Mântuitorului lumii și să intre în împărăția cerurilor. Pilda vieții lui, cu excepția scăderilor, trebuie să constituie pentru toți creștinii un imbold în împlinirea poruncilor lui Dumnezeu.

Slăbiciunile lui David, care sunt inerente firii umane alterate în urma păcatului strămoșesc, ne dovedesc cât de mult îl iubește Dumnezeu pe omul păcătos care se căiește sincer, după cum a afirmat prin gura prorocului Iezechie: „*Precum este adevărat că Eu sunt viu, tot așa este de adevărat că Eu nu voiesc moartea păcătosului, ci ca păcătosul să se întoarcă de la calea sa și să fie viu. Întoarceți-vă, întoarceți-vă de la căile voastre cele rele!*” (Iezechie 33,11).

Cu prilejul sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei vă dorim tuturor sănătate deplină, viață îndelungată, realizări spirituale și materiale spre slava lui Dumnezeu și spre mântuirea oamenilor. „La mulți ani buni!”.

Al vostru de tot binele doritor
și către Domnul pururea rugător

†Petroniu
Episcopul Sălajului